

Komentarji

Stalin, Hitler, policija
in svetovnega imena etc.

Moskva se je spet razkorajala s svojim fašističnim
poveljem, da čez 60 let bo Ita-
lija sila na svetu. Raz-
poveda se bo preko Afrike in
zahodne Azije in zanesla
na civilizacijo.
V šestdeset let bo Mussolini
pozabljen, da niti v Italiji
ni več vedeli o njem —
na to bodo hoteli vedeti.
In ko je slišal, da je Weiss-
dvor izrazil samomor, je
njegov diplomatič poizvedoval
v letnem dečku. Kar je iz-
šlo, ga najbrž ni vzradostilo.
In ko je ostala pri življenju,
je Stalinovim zastopnikom
sin bo socialist in ne ko-

lin je bil napačno poučen.
In ko mu, da vsi oni socia-
listi v Avstriji, ki so se branili
pred Dollfusovimi
raznimi rablj, in vsi oni, ki
potem oboje, so bili ko-
si, le njihovi voditelji so
socialisti in "izdajalci delav-

cijske "civilizacije" v Nem-
ščini napreduje kakor "ci-
vilizacija" črnih srajc v Italiji.
In ko je Adolf Hitler, ka-
rojačji listi, odredil, da se
letos poročiti 200,000 pa-
nemčij. Da požuri te po-
je določil sto milijonov
"dole" za letošnje neveste.
Nevesta dobi od vlade ti-
stark "dole", če obljubi, da
bo njemu službo, ko se omo-
ži. In ko je bil fletno na Nem-
ščini, ljudje se morajo posili-
že, ne smejo se brigati več za
stvar kakor za svoje dru-
garoditi čim več otrok!
In po načo oženiti. Nima
Preveč je zaposlen z novo
"civilizacijo" — s pretepanjem
in Judov, sežiganjem
in vrtanjem sekire po vr-
stah svojih političnih nasprot-
in z drugim takim kultur-
ter človečanskim delom. Ci-
vilizacija!

Novyorsk listi poročajo, da
60 tamošnjih policajev, čla-
nov družstva "Najsvetjega ime-
lovesno obljubilo, da ne
nikdar izgovarjali božjega
na nemarnem. Vseh 6000
je se je udeležilo maše in
imeli skupen zajtrk.
In ko 3000 citronskega sa-
ra, 1200 funtov ovsnega
z mlekom, 24,000 raz-
nih jajec, 2500 pečenih ko-
4500 funtov krompirja, 12-
in 1000 funtov slad-
in zraven so popili 900 ga-
vne, 800 kvartov mleka in
kvartov smetane.

Novyorsk listi poročajo, da
60 tamošnjih policajev, čla-
nov družstva "Najsvetjega ime-
lovesno obljubilo, da ne
nikdar izgovarjali božjega
na nemarnem. Vseh 6000
je se je udeležilo maše in
imeli skupen zajtrk.
In ko 3000 citronskega sa-
ra, 1200 funtov ovsnega
z mlekom, 24,000 raz-
nih jajec, 2500 pečenih ko-
4500 funtov krompirja, 12-
in 1000 funtov slad-
in zraven so popili 900 ga-
vne, 800 kvartov mleka in
kvartov smetane.

Novyorsk listi poročajo, da
60 tamošnjih policajev, čla-
nov družstva "Najsvetjega ime-
lovesno obljubilo, da ne
nikdar izgovarjali božjega
na nemarnem. Vseh 6000
je se je udeležilo maše in
imeli skupen zajtrk.
In ko 3000 citronskega sa-
ra, 1200 funtov ovsnega
z mlekom, 24,000 raz-
nih jajec, 2500 pečenih ko-
4500 funtov krompirja, 12-
in 1000 funtov slad-
in zraven so popili 900 ga-
vne, 800 kvartov mleka in
kvartov smetane.

KRIŽEV POT JEK- LARSKIH DELAV- CEV V WEIRTONU

600 oddeljenih zaradi unijske-
ga pripadništva. Delavci obe-
tajo s stavko. Prosekucijo
proti družbi smatrajo za "ba-
loney"

Washington. — (FP) — Na
svojem križevem potu so jeklar-
ski delavci Weirton Steel kom-
panije te dni zopet poslali depu-
tacije v Washington, kjer iščejo
pravice na sličen način kakor je
staregrški učenjak Diogen iskal
poštenjakov po Atenah (ali pa
Cankarjev hlapec Jernej). In z
istim uspehom.

Deputacija je prišla v Wa-
shington z namenom, da vidi
predsednika Roosevelta in od nje-
ga zahteva pravice za jeklar-
ske delavce: enforairanje delavske
sekcije 7a industrijskega zaka-
na.

"Nas porivajo sem pa tja že
dovolj dolgo — šest mesecev.
Predsednika hočemo vprašati, če
ni doba šestih mesecev dovolj
dolga za enforairanje točke 7a
zakona — če je ta točka sploh
zakon", je rekel William J. Long,
načelnik delegacije in predse-
dnik jeklar-ke unije v Weirtonu,
W. Ya.

"Če nas Bela hiša ne zagoto-
vi, da bo naša unija priznana
kakor pravi zakon, tedaj zastav-
kamo. Pri tem nas podpira 134
krajevnih postojank Združene je-
klar-ke unije in tudi javno mne-
nje je na naši strani. Zavlačeva-
nja smo se že naveličali. Mi za-
hlevamo akcije".

O točki šestdesetega departmen-
ta, ki je bila vložena proti Weir-
ton Steel kompaniji na zvečanem
sodišču v Wilmingtonu, Del., je
Long rekel, da jeklar-kih delav-
cev to več ne zanima, ker pome-
ni zavlačevanje nadaljnjih šest
mesecev ali leto dni. "Je vse sku-
paj 'baloney'." V obtožnici je na-
vedenih šest prestopkov kršitve
točke 7a.

Okrog 600 delavcev je bilo od-
slovljenih, ker so mislili, da imajo
pravico do organizacije. Polo-
žaj teh delavcev je Long primer-
jal z vojnimi slikami, katere zad-
nje čase prinaša meščansko ča-
sopisje v posebnih sekcijah. Pravi,
da v Weirtonu te slike lahko
vsak dan duplicirajo. Odslovlje-
ni delavci ne dobe nobene pomoči
od po kompaniji kontrolirane-
ga mesta. Sedaj so jih začele
metati tudi iz stanovanj.

V delegaciji so bili zastopani
delavci vseh treh tovarn — Weir-
ton, Clarksburg in Steubenville
— ter 4000 jeklarjev Michigan
Steel Co., ki je tudi del Weirto-
ve National Steel korporacije.
Delegacija je nastopila tudi pred
senatnim odsekom na zaslišanju
o Wagnerjevem predlogu proti
kompanijskim unijam. Zastopni-
ki so senatorjem rekli, da je
stavka pri vseh tovarnah National
Steel neizogibna, če družba
ne prizna unije oziroma je vlada
v to ne prisili v bližnji bodočno-
sti.

Francija v veliki finančni krizi; katastrofa grozi

Premierjev apel na ljudstvo

Pariz, 25. marca. — Ministr-
ski predsednik Doumergue je
sinoči v svojem govoru v radio
apeliral na vse Francoze, naj
pomagajo, da Francija prema-
ga sedanjo veliko finančno kri-
zo, ki je zelo kritična. Franco-
ska valuta je v nevarnosti! Ako
ne bo ljudstvo zaupalo vladi in
ji pomagalo rešiti finančnega
vprašanja, se lahko Francija
pogrezne v civilno vojno.

Italijansko letalo padlo; trije ubiti

Rim, 24. marca. — Trimotor-
ni bojni hidroplan italijanske
zračne mornarice je te dni teleb-
nil na tla. Dva pilota in inženir
so bili ubiti.

"Rooseveltov umski trust pripravlja komunizem!"

Kapitalisti plašijo bedake, da se-
dež komunistične propagande
je zdaj v Rooseveltovi oficel-
ni družini!

Washington, D. C., 24. maja.
Pred odsekom za trgovino v niž-
ji kongresni zbornici so včeraj
debelo gledali, ko je tovarnar Ja-
mes Henry Rand Jr. med zasli-
šanjem o zakonskem načrtu za
vladno kontrolo borze dejal, da
"središče komunistične propa-
gande za strmogavljenje ame-
riške vlade in demokracije" je
danes v — Rooseveltovi oficel-
ni družini v Washingtonu. Rand
je obdolžil Rooseveltovo "umski
trust", to je njegove eksperte in
svetovalce, da so se "zarotili, da
porinejo Združene države v komu-
nizem".

Rand je pred preplašenimi čla-
ni trgovskega odseka in ostalimi
poslušalci prečital pismo dr. Ja-
willama A. Wirta, profesorja v
Garyju, Ind., ki piše Randu, da
je zadnje podjetje iskal pogovor
med dvema članoma Roosevelto-
vega "umskega trusta", ki sta
med drugim rekla:

"Mr. Roosevelt imamo zdaj
sredi deročega toka. Ta tok je
tako močan, da Roosevelt ne mo-
re več nazaj, niti ne more uiti.
Zdaj ga bomo držali tamkaj, do-
kter ne pride moment, ko ga
lahko nadomestimo s Stalinom.
Roosevelt je po našem mnenju
Kerenski v sedanji periodi ame-
riške revolucije".

Ko so člani odseka zahtevali i-
mena teh "komunističnih zarot-
nikov" v predsednikovem "um-
skem trustu", je Rand dejal, da
ne ve kdo so, lahko si pa misli-
še hočejo izvedeti kaj več, naj
zaslišajo dr. Wirta.

Rand je rekel, da Roosevelt ne
ve, kakšne ljudi ima okoli sebe!

Washington, D. C. — Rando-
va obdolžitev, da je Roosevelt
"obdan z obročem zarotnikov",
ki ga izrabljajo v svoji zaroti za
strmogavljenje ameriškega sis-
tema vlade in uvažanje komu-
nizma", je v soboto odmevala v
nižji kongresni zbornici, ko je
kongresnik Harold McGugin,
republikanec iz Kansasa, zahtev-
val temeljito kongresno preiska-
vo te stvari.

Magnati so finančni an- geli svojih "unij"

Jeklar-ka družba dala \$15,000
svoji uniji. Kompanijski za-
stopniki plačani po bossih

Washington. — (FP) — Ti-
sti, ki plačuje, tudi narekuje, je
stara prislovica, ki velja posebe-
no za kompanijske unije. Res-
ničnost teh besed so demonstri-
rali pred senatnim odsekom, ki
vodi zaslišanje o Wagnerjevem
predlogu proti bossovskim unij-
am, zastopniki teh unij.

V Washington so prišli, da iz-
pričajo svojo vnetost za kompa-
nijske unije in pomagajo svojim
bossom pobiti Wagnerjev osnu-
tek. Med temi so bili tudi zastop-
niki Chevrolet avtne družbe
(General Motors), ki so senator-
jem priznali, da jih je na zasli-
šanje poslala družba ter jim pla-
ča dnevnice in vse stroške.

Delegacija jeklar-kih delavcev
Weirton Steel kompanije pa je
izpovedala, da je družba prispe-
vala svoji kompanijski uniji
\$15,000, zastopnikom te bosso-
ske unije pa plačuje mesečno po
\$25 poleg plače. \$25 je za "unij-
sko" delo izven delovnih ur.

Slično je v vseh slučajih kom-
panijskih unij, katerih finančni
angeli so družbe same. Delavci ne
plačajo nič in vsled tega tudi nič
ne dobe. Na ta cenen(?) način
se bossom puste ukleniti v nove
okove.

Wagnerjev osnutek prepove-
duje delodajalcem porabo enega
samega centa za financiranje
kompanijskih unij. Če postane
zakon, bi bila samo z enforairan-
jem te točke odsekana glava ve-
čini kompanijskih unij.

PROTESTI POŠ- NIH DELAVCEV PROTI ZNIŽANJU

Proti Farleyjevi politiki dvignili
glas tudi čikaški nadomestniki

Chicago. — Čikaški poštni na-
domestniki (substitutes) so zad-
njo sredo šli na ulice in z demon-
stracijo protestirali proti politi-
ki glavnega poštarja Farleyja,
ki je iz departamenta napravil
pravcato znojnično tovarno. Za
moralno podporo so se v tem bo-
ju obrnili tudi na javnost, kate-
ro pozivajo, naj pismeno protis-
tira proti novim redukcijam in
disorganizaciji poštne službe.

Farley je naredil sklep, da mo-
ra poštni budžet na vsak način
balancirati. S 15%-redukcijo
plač, katero so dobili vsi poštni
uslužbeni lanko pmladi, je po-
štni departament prihranil že o-
krog 80 milijonov. Ker to ne bo
zadostovalo za kritje letnega
budžeta, je glavni poštar v za-
četku marca odredil brezplačne
poštne po en dan na mesec za
vse poštne uslužbence, nadome-
stnike pa je reducirai na stopnjo
navadnih beračev. Regularnih
uslužbencev je 300,000, nadome-
stnikov pa 25,000.

V Chicagu je bilo s tem dekre-
tom postavljenih na cesto 500 na-
domestnikov, "prav toliko šte-
vilo pa živi v dnevnem strahu, da
jih doleti slična usoda." Po več
letih čakanja na regularno služ-
bo in ob delu manj ko dve uri
na dan jih je Farley postavil pod
kap in tisočem vzel vsako prili-
ko do še tistega bornega zasluž-
ka, ki so ga imeli v preteklosti
— povprečno okrog pet dolarjev
na teden.

"Predsednik zahteva od pri-
vatnih industrij, naj zvišajo pla-
če in skrajšajo delovnik, admi-
nistracija pa vzdržuje v pošt-
nem departamentu potilniške razme-
re in plačuje lakotne plače," pravi-
vijo nadomestniki v protestu.

Kongres skuša te razmere si-
cer izboljšati. Nižja zbornica je
sprejela predlog za restavriran-
je znižanih plač za 10%, senat-
na pa za vseh 15%. Stvar je šla
pred konferenčni odsek obeh
zbornic, ki se pa ni mogel zedi-
niti oziroma senat zahteva vzpo-
stavitev starih plač. V slučaju,
da pride do soglasja med obo-
ma zbornicama v smislu senatne
zahteve, bo pa predsednik veti-
ral predlog, pravijo washington-
ska poročila.

Položaj nadomestnikov skuša
izboljšati osnutek kongresnika
Meada, ki je bil že sprejet v niž-
ji zbornici in določa \$15 mini-
malne plače na teden in ne več
ko enega nadomestnika na vsa-
kih sedem regularnih uslužben-
cev.

Insull se potepa po morju

Atene, 24. marca. — Bivši čikaški magnat Sam Insull je že
teden dni na malem grškem to-
vornem parniku, ki plove sem in
tja po Sredozemskem morju, a
nikjer se ne upa pristati ob bre-
gu. Njegova žena je še v Ate-
nah. Francoski konzul ji je od-
rekel vizo, ko je hotela iti v Pa-
riz, zdaj je pa po navodilih fran-
coske vlade dovolil vizo, če gre
Insullova preko Francije v Lon-
don.

(Ameriški kongres je zadnji
teden hitro sprejel določbo, ki
temelju katere bodo ameriški
konzuli imeli oblast v deželah,
ki nimajo pogodbe z Ameriko za
izročanje ameriških zločincev.
Konzul bodo smeli odrediti are-
tacijo takih zločincev čim stopi-
jo na suho in poslati jih v Zdru-
žene države.)

Primorke obsojene v zapor zara- di petja

Rim, 24. marca. — Sedem slo-
venskih deklet v Kopru (Cape
d'Istria) je bilo te dni obsojenih
na tri mesece zapora, ker so pe-
le v cerkvi v slovenskem jeziku.
Odlok fašističnih oblasti je, da
cerkveno petje na Primorskem
mora biti samo v latinskem ali
italijanskem jeziku.

Arbitražni odbor bo rešil spore v avtni industriji

Roosevelt je po štirih dneh natezanja izsilil kompromis
med predstavniki avtnih baronov in unije avtnih de-
lavcev. Stavka odvrnjena. "Nov tečaj socialnega
inženirstva v Združenih državah," pravi predsednik

Avstrijska republika for- malno pokopana

Fašistični vodja ponuja svobodo
2000 zaprtim socialistom

Dunaj, 24. marca. — Uradni
list avstrijske vlade poroča, da v
novi avstrijski ustavi, ki bo pro-
klamirana prihodnji teden, ni
besede "republika". Bodoči ofi-
cielni naziv Avstrije je samo "fe-
deralna država Avstrija". Z no-
vo ustavo bo republika Avstrija,
ki je bila ustanovljena po razsu-
lu avstro-ogrške monarhije ob
koncu svetovne vojne, formalno
pokopana.

"Welt Blatt", glasilo Dollfus-
sove krščansko-socialne stranke,
poroča, da je dunajski komisar
Schmitz začel "čistiti" javne bol-
niške zavode na Dunaju. List
se zgraža, ker je med vsemi
zdravniki na Dunaju le petina
katolikov; vsi drugi so Judje in
brezverci. Tega ne bo več v kr-
ščanski Avstriji! Židovski in brez-
verski zdravniki bodo iztreblje-
ni.

Kvalifikacija za državljanske
pravice v novi "krščanski" Av-
striji bo predvsem — vojaška
služba bodisi v prejšnji cesarski
armadi ali v današnji milici ali v
Heimwehru.

Knez Starhemberg, vodja He-
imwehra, je dejal včeraj ameri-
škim poročevalcem, da socialisti
v zaporih in koncentracijskih
taboriščih niso "moralno krivi"
in vsekakor bodo amnestirani.
Vendar bi bilo nevarno, če bi jih
tako izpustili! Predno bodo iz-
puščeni, bodo morali podpisati
neko "izjavo".

Borah okračl Roosevelta

Senator je rekel, da je "New
Deal" velika nevarnost za
Združene države

Washington, D. C. — Senator
Borah, znani progresivec iz Ida-
ha, je zadnji četrtek zvečer o-
stro kritiziral Rooseveltovo "New
Deal" v svojem govoru v radio
pod avspicijami Asociacije za
zunanjio politiko. Borahova gla-
vna točka je bila, da je Roose-
velt naredil veliko napako, ker
je smatral, da je nadprodukcija
povzročila krizo in na tej zmoti-
ni podlagi sloni zdaj ves njegov
obnovni program. Ta program
ne bo pomagal Ameriki, name-
sto tega je postavil v nevarnost
pogube vse male podjetnike, ki
jih je vlada izročila na milost in
nemilost velikih monopolov.

Gora v Italiji se premiče in ljudje beže

Rim, 24. marca. — Poldrugo
miljo slemen se je odulpiło z
gore Hercules in se počasi pomi-
če v dolino, kjer ograja zasuti
mesto Santa Agata Feltria. Po-
mikanje strahovitega plazja se
vrši 30 milj v uri. Prebivalstvo
omenjenega mesta se je že izso-
lilo.

Samomor petrolejskega švindlerja

Sanghaj, Kitajska, 25. marca.
— American C. C. Julian, svoje-
časno oljni magnat in milijonar
v Oklahomi in kasneje ubežnik,
ko je bil obtožen milijonskih
sleparij z oljnimi delnicami, se
je včeraj tu zastrupil.

Oljni delavci se izrekli za svojo unijo

Fort Worth, Tex. — Delavci
pri American Mfg. kompaniji so
se pri volitvah pod nadzorstvom
zastopnika zveznega delavskega
departamenta z veliko večino izre-
kli za unijo oljnih delavcev in
proti kompanijski.

Washington, D. C., 25. marca.

— Predsednik Roosevelt je no-
čoj naznanil, da je spor v avtni
industriji "poravnán" in stavka
250,000 delavcev je odvrnjena.
Predstavniki obeh strank so
sprejeli kompromisen načrt, na
temelju katerega bodo obravna-
vali tudi bodoče spore ne samo
v avtni industriji, temveč tudi
v drugih.

Zmagali niso avtni baroni,
zmagali niso delavci, edino Roo-
sevelt je zmagal s svojim kom-
promisom, ki ga je nazval "nov
tečaj socialnega inženirstva v
Združenih državah." Glavne
točke kompromisa so sledeče:

V štirindvajsetih urah bo se-
stavljen arbitražni odbor, ki bo
reševal vsa vprašanja predstavi-
ništva, odslavljanja in diskrimi-
nacij napram delavcem; vlada
se ne briga, katero unijo si de-
lavci izberejo, da jih predstavi-
lja, toda delodajalci morajo pri-
znati princip kolektivnega po-
gajanja, ki ga določa zakon; de-
lodajalci ne smejo diskriminira-
ti, to je odslavljati delavcev za-
radi unijske agitacije; sprejeto
je načelo, da pri najemanju in
odslavljanju delavcev se morajo
delodajalci ozirati na oženjene
delavce z družinami, ki morajo
imeti prednost pred samskimi
delavci.

Arbitražni odbor bo imel tri
člane; enaga imenujejo delavci,
drugega avtni magnatje in tre-
tjega uprava NRA. Odbor bo
odgovoren Rooseveltu in v nje-
govu zaključki bodo končni, pro-
ti katerim ne bo priziva. Ta od-
bor ima najvišjo moč in pri svo-
jih preiskavah lahko pregleda
plačilne liste družb in članske
imenoike delavskih unij.

Pogajanja so trajala štiri dni.
Konferenca so bile ločene in
Roosevelt ter Johnson sta kon-
ferirala zdaj z grupo delavskih
zastopnikov in zdaj z grupo
magnatov, dokler nista dosegla
kompromisa.

Roosevelt priporoča zava- rovanje proti brezdelju

Države naj sprejmejo sistemati-
čno "dolo"

Washington, D. C., 24. marca.
Predsednik Roosevelt je včeraj
urgiral kongres, naj hitro sprej-
me načrt za ustanovitev sistema
splošnega zavarovanja proti
brezposelnosti po državah. Na-
črt v glavnem je, da federalna
vlada uvede davek na mezde, ki
ga plačajo delodajalci. Davek bi
znašal pet odstotkov. Če pa je
v državi sklad za brezposelnost-
no zavarovanje, v katerega pri-
pevajo delodajalci, so ti deloda-
jalci prosti omenjenega daveka na
mezdah.

Roosevelt je dejal v svoji krat-
ki poslanici, da doslej so bili
brezposelni delavci v Združenih
državah navezani na privatno
dobrodelnost in javne blagajne.
Tega mora biti konec in čas je,
da države prevzamejo odgovor-
nost za sistematično finančno po-
moč brezposelnim za časa krize.

Dva sovjetska železničarja obso- jena na smrt

Moskva, 24. marca. — Sovjet-
sko sodišče v Sverdlovsku je več-
raj obsodilo na smrt dva delav-
ca, katere drži odgovorna za ko-
lizijo, pri kateri sta tovarni in
potniški vlak trčila in 33 oseb je
bilo ubitih. Smrtna obsodba je
bila izrečena nad strojevodjo po-
tniškega vlaka in postajenačelni-
kom v Tavatulu, kjer se je zgo-
dila nesreča pred desetimi dnevi.
Pet drugih delavcev je bilo ob-
sojenih v zapor.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

VLASTNO IN LASTNINA SLOVENSKE
NARODNE PODPORA JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene
National Benefit Society

Macofina: za Srednje države (Sloven, Či-
tagi) in Kanado \$4.00 na leto, \$2.00 na pol
leta, \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Cincin-
ti \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; za In-
ternacijo \$9.00.

Subscription rates: for the United States
(except Chicago) and Canada \$4.00 per year,
Chicago and Cincin \$7.50 per year, foreign
countries \$9.00 per year.

Cene oglaševanja po dogovoru. — Shranjeno se ne
vrne. — Advertising rates on agreement. — Manu-
scripts will not be returned.

Neznan na vol, kar ima stik s Nemo-
ci: PROSVETA
6657-69 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS.

138

Domač drobiž

Ustreljen v ukradenem avtu
Chicago. — Neki Mihael M-
hajlovič, 1932 Washburne ave.,
star 15 let, je bil 18. t. m. u-
streljen po policijski, ko je drvel
po ulici z ukradenim avtomobil-
om. Mrliskogledna porota je
zadnji petek zaključila, da je bil
ta uboj upravičen.

Tavčarjeva na prostem
Chicago. — Mrs. Frances Tav-
čar, ki je bila zadnje sredo are-
tirana po detektivih zaradi neke-
ga "nesporazuma", izvirajočega
iz vnovčenega čeka za \$650 v Los
Angelesu, je bila v četrtek izpu-
ščena proti kavčiji v vsoti \$3-
500. Sodnijska razprava o tej
zadevi se bo vršila 20. aprila.

Slovenski stavkokazi
Milwaukee. — Več Slovencev
stavkokazi v tovarni Seaman
Body Co., kjer je štrajk čez dva
tedna.

Hiša zgorela rojaku
Milwaukee. — Družini Math
Fenko, 2160 So. Layton blvd., je
zadnje dni ogenj uničil hišo in
pohištvo. Goreti je začelo v kle-
ti in ogenj se je neopazeno raz-
širil med stenami in bruhal na
dan. Gasilci so ogenj omejili, to-
da poslopje in pohištvo je uni-
čeno. Škoda znaša okrog \$4000.
Fenko obratuje mesnico in pro-
dajalno z grocerijami.

Precej trgovcev z likerjem
Sheboygan, Wis. — Dvaintri-
deset Slovencev in Hrvatov je
vložitlo prošnjo za likersko licen-
co, ki dovoljuje prodajanje žga-
nja in likerjev.

Novi grobovi
Calumet, Mich. — V bolnišnici
v Hancocku je umrl pionir Ge-
orge Gregorič, star 66 let. Pod-
legel je operaciji. Zadnja leta je
bival v Dodgevillu. Zapušča bra-
ta v Evelethu, Minn.

Sheboygan, Wis. — Tu je u-
mrl Ignac Potočnik, star 78 let
in eden izmed najstarejših na-
seljencev v tej naselbin. V Ame-
riki je bil 40 let.

Cleveland. — Pljučnica je vze-
la Matevža Tomšiča, starega 54
let in doma iz Dolnjega Retja
pri Velikih Laščah. V Ameriki je
bil 30 let in zapušča ženo in tri
otroke. — Umrla je tudi Mary
Kikel, stara 57 let in doma iz
Glin pri Cerkljah na Gorenj-
skem. Zapušča tri odrasle otro-
ke.

Smrtna kosa v starem kraju
Milwaukee. — Egidij Senk je
prejel vest, da je v Dravljah pri
Ljubljani zadnji mesec umrla
njegova žena Lucija, ki je zapu-
štila štiri odrasle otroke.

Cleveland. — Fr. Vidmar,
1038 E. 74. st., je dobil vest, da
je v Volieni vasi pri Zagradcu
na Dolenjskem umrla njegova
mati v starosti 81 let. V Ame-
riki zapušča enega sina in eno
hčer.

Mestni odbornik
Calumet, Mich. — V bližnjem
Copper Cityju je bil rojak Steve
Panjan ponovno izvoljen za mest-
nega odbornika. To službo oprav-
lja že več let.

Novi klubi
Cleveland. — V Euclidu se je
organiziral zabavni klub "Pri-
jatelji narave". V Collinwoodu
je bil ustanovljen klub "Modern
Social Set", v katerem je precej
slovenskih deklet.

Železničarji odločijo o uniji
Chicago. — Med upravo Chi-
cago & Eastern Illinois železni-
co in zastopniki železničarskih
unij je prišlo do sporazuma, da
delavci v delavnicah te družbe
odločijo z referendumom, kateri
uniji žele spadati — kompanij-
ski ali železničarski. Volitve bo-
do pod vodstvom U. S. Mediation
Boarda.

Glasovi iz nasebin

Zanimive beležke iz raznih krajev

O Prosveti in predavanju
Sharon, Pa. — Na prošli red-
ni seji društva Slovenec št. 262
SNPJ smo izvolili novega za-
stopnika za Prosveto, ki je ze-
lu delaven in zmožen za to delo.
Upam in želim, da bo tudi v bo-
doče delal za naše društvo in za
dnevnik Prosveto. Ta član je
vsem dobroznani sobrat Anton
Valentincič, ki je bil večkratni
društveni tajnik in tudi že dele-
gat na enotni konvenciji.

Na seji je bilo tudi sklenjeno,
da se da deset odstotkov popu-
sta vsem naročnikom, ki plača-
jo naročnino društvenemu za-
stopniku. Naročniki dobijo list
ceneje, obenem pa je tudi Pro-
sveta na ta način na dobičku.
Potovalni zastopniki dobe petde-
set odstotkov od nabrane naro-
nine. Ako plačate društvenemu
zastopniku, si prihranite deset
odstotkov, obenem pa prihranite
listu trideset odstotkov. S tem
je tudi nam odprta širša pot v
agitaciji za dnevnik Prosveto.
Priporočljivo bi bilo, da Prosveta
odpokliče potovalne zastopni-
ke zato, ker si bi prihranila 30%,
drugič pa zato, ker potovalne za-
stopnike kdo okrađe. In ker niso
zavarovani proti temu zlu, bi
dnevnik Prosveta izgubil vseh
100%. V tem pogledu je treba
nekaž ukreniti takoj, ako hoče-
mo, da bo dnevnik napredoval, ne
nazadovol.

Na 15. marca smo imeli tukaj
priliko slišati dr. J. H. Holm-
sa, ki je govoril o predmetu
"Hitlerizem vs. Boljševizem". Tu-
kajšnji listi so govornika ozna-
čili, da je eden izmed dvajstoro-
ce najboljših govornikov te
dobe. Dejal je, da je proti hit-
lerizmu, strinja pa se z rusko
formo diktature. Dostavil je, da
je član soc. stranke. Dokazal je,
da so vse revolucije relativne ali
sorodne ena z drugo. Rekel je,
da vsaka revolucija je brutalna
v dosegi svojega cilja in uniči
vse, kar ji je na poti. Dostavil
je, da je velika fundamental-
na razlika med tema dvema revo-
lucijama: rusko revolucijo je u-
pravičala delavska diktatura,
nemška pa reakcija. V Rusiji
prevladuje proletarsko-intelektu-
alna filozofija in sila, v Nemči-
ji pa skrajna reakcija in zatira-
nje delavskih pravic.

Predavatelj je dejal, da sta
obe ti dve diktaturi tako popolni,
da ni upanja na kakšen pre-
brat v bližnji bodočnosti. "There
is not one chance in a million",
je dejal. Nemška diktatura je
pahnila delavstvo v 10. stoletje.
Ženske so najbolj prizadete in
pahnjene v ozadje. Hitler jim
je ukazal, naj ostanejo doma pri
peči in naj rodijo otroke, da bo
spet dovolj hrane za topove.

Ruska diktatura je ravno o-
bratno. Ona se trudi, da povzdi-
gne svoje ljudstvo in deželo so-
cialno, kulturno in ekonomsko.
Ko je ruska komunistična stranka
prišla do moči, je dobila raz-
mere v primitivnem stanju. Veči-
na ljudstva je bila nevedna in
pod velikim vplivom cerkve. O-
gromna večina je bila nepis-
mena in neuka. V zadnjih desetih
letih pa je ruska država in nje-
no ljudstvo zelo napredovalo in-
dustrialno in kulturno. In še
vedno trdno korakajo naprej do
svojega cilja. Tako je izvajal
govornik.

Poudarjal je, da danes v Ru-
siji nimajo civilne svobode, am-
pak ruska diktatura jim je ni
vzela, kajti še nikdar je imeli ni-
so. V Nemčiji je to ravno obrat-
no. Rusija pa jim je dala nekaj,
česar nimajo drugod, to je: e-
konomsko demokracijo. Posebno
ženske so pridobile mnogo pod
sedanjo rusko vladu. V Nemči-
ji sežigajo umetnine in knjige,
izganjajo znanstvenike in učeni-
jake. V Rusiji so pa tudi glede
tega drugačni ideji. Oni imajo
najboljše umetnostne galerije
kar jih je Holmes še videl. Tam
podpirajo znanstvenike in učni-
jake in jim dajejo razne ugod-
nosti, da vršijo svoje delo v prid
vsega ljudstva.

Hitler je prišel do moči zato,
je dejal predavatelj, ker ga je
Hindenburgova stranka postavi-
la na to mesto in ker soc. stranka
ni imela poguma, da bi ga u-
stavila, dokler je bil še čas; na-
gajali so jim komunisti in oboji
so precej zakrivali polom. Sedaj
v Nemčiji najbolj trpijo pacifi-
sti, komunisti, socialisti in Jud-
je. Vse delavske organizacije so

uničene in bodo ostale uničene,
dokler bo Hitler na krmilu v
Nemčiji. Ampak kljub temu, je
izvajal predavatelj, je danes v
Nemčiji še 10,000 organiziranih
komunistov, ki delajo "pod zem-
ljo".

Svoj govor je dr. Holmes za-
ključil z besedami, da nova do-
ba bo prišla: "In Russian pro-
gram lies the supreme hope for
civilization; in Hitlerism the fi-
nal defeat and despair of man-
kind".

Frank Dormish.

Reakcija in delavstvo

West Allis, Wis. — Živimo v
vrtincu važnih svetovnih do-
godkov, za katere se bi moral
zanimati sleherni delavec, da
tako spozna vse strani, katere
so dobre in katere slabe za osvo-
boditev svetovnega delavstva.

Boj med reakcijo in napred-
no mislečimi se bje že stoletja.
Toda končno zaseko je naredil
Karl Marks, ki je potegnil jasno
črto med delom in kapitalom ter
začrtal delavstvu pot, ki vodi do
osvoboditve. Reakcija gotovo
ni z veseljem tega sprejela, za-
to naraščajoča sila Marksovih
naukov povzroča upravičen
strah med reakcijo. Čemu to-
liko krika proti marksizem po
vsem kapitalističnem svetu,
predvsem pa v Nemčiji in
Avstriji? Dokler jim sledi ve-
čina ljudstva, zadostuje le be-
seda, tu pa tam tudi pekel ali
celo nebesa. Ampak, kadar pri-
haja nevarnost, da večina pre-
haja v manjšino, potem je seve-
da najboljšo sredstvo — topovi.
Če se uničijo Marksovi nauki,
potem bodo lahko s "krščan-
skim" nasmehom popeljali de-
lavstvo v čase srednjega veka.
V čase, ko bi zopet na "krščan-
ski" način izganjali hudiče in
coprnice.

Po "krščanskih" naukih bi
moralo biti delavstvo pokorno
svojim gospodarjem, živeti po
navodilih gospodarjev in stano-
vati v stanovanjih odmerjenih od
gospodarjev. Pregrešno pa je,
ako se delavstvo drzne zgraditi
stanovanja za delavstvo po svo-
jem okusu. Pregrešno je, kajti
delavstvo bi morda v takih ste-
novanjih pozabilo na pokorščino
pred predpostavljanimi. Zato
pa je potrebno, da se po "kr-
ščansko" poruši taka stanova-
nja s stanovanjski vred.

Reakcija dobro ve, da njihov
najboljši pašnik je v ignoranci.
Zato učijo, da morajo ljudje
prostiti pomoči od neznanega in
nevidnega bitja, le da jih s tem
odvrčajo od resnice, da si bi
pomagali sami.

Pridobitve, ki jih je izvoje-
valo delavstvo, so v vedni ne-
varnosti, kajti reakcija raznih
barv hoče imeti delavstvo ved-
no v suženstvu. Zato je posa-
mezen delavec brez moči, je ka-
kor popotnik, ki se poda v džun-
glo polno zveri. Če ga napade

ene vrste zver in se mu posreči,
da jo odbije, ga že napade dru-
ga, drugače pisana. Toda vse
hrepnijo po človeški krvi. Ako
hočemo torej, da bo naša pot po
džungli varnejša, se moramo
organizirati, predvsem v močne
socialistične postojanke. Kajti
edino orjaška, disciplinirana ar-
mada delavcev lahko odbije vse
napade in nastavljen pastir re-
akcije.

Dolžnost delavstva torej je,
da pozna dobo, v kateri se na-
hajamo. Dobro, v kateri ni dru-
gega izhoda ko socializem ali
pogin.

Fr. Matkovich.

Kam pa na 1. aprila?

Detroit, Mich. — Napredni e-
lement v našem mestu se resno
pripravlja za poset zanimivega
varijetnega programa, ki ga pri-
redita soc. kluba 114—115 in
njih mladinski odsek v nedeljo,
dne 1. aprila, v Slov. del domu.

Program vsebuje devet točk,
izmed kojih jih je pet z delav-
sko tendenco, druge so pa roman-
tičnega in komičnega značaja.
Ivan Molek bo zastopan s svojo
najnovejšo socialno satiro "Nova
igra" ali "New deal", v kateri
na svoj preprost in ironičen na-
čin razgali hinavščino in posled-
nji obupni napor vlade, ki skuša
z NRA rešiti potapljačo se
kapitalistično barko. Simbol da-
našnjega sistema v tej satiri je
vsakemu naprodaj. Bradavica,
dočim v boju osiveli Potrošek
krepko pobija njegove nazore ter
ga z argumenti prepriča, da bo
delavstvo doseglo svobodo le z
marksistično filozofijo. Ostali
karakterji so pa produkt ameri-
ških razmer, brez trdnega znač-
ja — plastičen posnetek ozke o-
kolice brez širšega obzora, ma-
terijal, ki se obdela le pod krep-
ko roko energičnih voditeljev.

O razlikah med NRA in socia-
lizmom bo govoril R. Naysmith,
bivši soc. poslanec v angl. parla-
mentu. On je izboren govornik.
Dotaknil se bo tudi avstrijske
situacije. Najnovejša prikazen
na našem odru bo pa zborna re-
citacija s petjem "The Labor
Brigade". Ta skupina predstavl-
ja prizor odhajajočih stavkar-
jev na piketno stražo. V Chica-
go je ta točka napravila na av-
dijenco ugoden vtis. Nadvse lep
bo tudi melodramski prizor iz
operete "Ciganska nevesta" (to
romantično delo svetovnega slo-
vesa, uprizorita skupno pev. zbo-
ra "Svoboda" in "Slavec" dne
6. maja).

"Deca iz srca zemlje" je moj-
sterska analiza rudarjev izpod
peresa Frana Albrehta. Dekla-
mira jo Jennie Urbančič. Mla-
dinski odsek se pa pridno vežba
za Kirkpatrickovo komedijo
"The Wedding". Pevske točke
vsebujejo dvospeva "Nje" in
"Sweetheart" in "Internaciona-
lo", ki jo poje Svoboda.

Kot vedno, upam, da bo tudi
sedaj zavedno občinstvo napoln-
ilo dvorano in nam s tem omogo-
čilo vršiti nadaljnje delo v korist
delavskega razreda.

Frank Česen.

Komisija socialistične in-
ternacionalne v Avstriji!Vodje socialistične internac-
le ugotavljajo zverinstva av-
strijske protirevolucije

Strašno krvoprelitje na Du-
naju in po vsej Avstriji, ki ga je
povzročilo klerikalno-fašistično
izživljanje, je vznemirilo ves svet.
Vznemirjenje je tem večje, ker
je bilo opravljeno pričakovanje,
da bo krščansko-socialna vlada
modro izkoristila lojalno pomoč,
ki so jo nudili socialni demokra-
ti v svrhu ureditve avstrijskih
notranjih razmer in zlasti glede
utrditve avstrijske neodvisnosti.
Dogodil se je pa žalosten preo-
kret. Iz Budimpešte in Rima
naševana reakcija ni bila več
spesobna za trezno politiko.

Pomoč in lojalno sodelovanje
socialne demokracije je bila od-
klonjena na nečuten način, ki
nasprotuje najprimitivnejšim
političnim metodam. Razvidno
je, da je reakcija smatrala, da
je prišla nje zgodovinska doba.
Smatrala je za primerno, da se
spusti v boj brez kompromisa,
čeprav preteče mnogo krvi po
vseh državah.

Neposredni povod je bila pariška
stavka

Avstrijska reakcija je namreč
opazila, da imajo v Parizu težko
politično krizo in da levičarski
(meščanski) kartel razpada. Te-
daj je mislila, je za Avstrijo naj-
ugodnejša prilika, če obračuna s
socialnimi demokrati. V bodočih
dneh pa bomo videli, do kakš-
nih zmed je privedlo to krvopre-
litanje v vsej evropski politični
konstelaciji, predvsem glede raz-
merja med državami v srednji
Evropi in zlasti med državami v
Podunavju.

Sence strahov že daleč preko
avstrijskih mej širijo neprijetno
vznemirjenje. Ne le, da je reak-
cija zatrla demokratski parla-
mentarizem in je dr. Dollfus
prišel do absolutne oblasti v av-
strijski sosesčini države, v kateri
si je osvojila oblast najbolj
črna reakcija. Za mir v Evropi
ni tako nevarna niti priključitev
Avstrije Hitlerjevi Nemčiji, ka-
kor povampirjena črno-rumena
kontrarevolucija, ki so ji dali
avstrijski krščanski socialci svoj
blagoslov. Avstrija v sedanjem
stadiju je potuhnen vulkan v
velikem evropskem morju, ki
vsak dan lahko izbruhne in za-
neti novo strašno vojno. Re-
stavracija Habsburžanov in blok
katoliško-fašističnih držav, Italije,
Avstrije in Madžarske, sta
dve tako važni vprašanji svetov-
ne mednarodne politike, da ta
brez trenja ne more mimo njiju.

Fašizem v srednji Evropi je
na pohodu k svojemu triumfu.
In treba je nekaj ukreniti proti
tej nevarnosti.

V ta namen je socialistična in-
ternacionala sklenila, da priredi
v Avstriji anketo ter ugotovi
zverinstva, ki jih je tam izvrši-
la hajmverovska in krščansko-
socialna strahovlada nad socia-
lističnim gibanjem. Nje visoki
moralni prestiž in mednarodnem
političnem življenju ji omogoča
to pravico, ker so se socialisti
Francije, Belgije, Čehoslovakije,
Poljske in Švice tudi prej vme-
šavali v notranje razmere Av-
strije. Zlasti so socialisti podpi-
rali Avstrijo v Društvu narodov,
glede na nje finančno neodvis-
nost. Sedaj pridejo v Avstrijo,
da preiščejo, na kakšen način je
bil zadavljen najmočnejši faktor
miru in tej nesrečni deželi
klerikalno-fašistične strahovla-
de.

S tem namenom so prišli v Av-
strijo sodrugi poslanec Jean
Longuet (vnuk Karla Marxa) iz
Pariza, vseučilišni profesor de
Brouquere, član belgijskega se-
nata ter član angleške spodnje
zbornice Dalton. Njim se še pri-
druži delegat socialno-demokra-
tične stranke v Švici.

Sodrugi Longuet se je pred od-
hodom posvetoval z avstrijskim
sodrugom Austerlitzom ter s
francoskim zunanjim ministrom
Barthouom. Anketa bo imela na-
pol uradni značaj, ker so na raz-
voju v Avstriji interesirane tu-
di druge države.

V Dollfusovi vladi je zaradi
nameravane ankete nastala pra-
va konsternacija. Obisk sodru-
gov je gotovo režimu silno nepri-
jeten, ker je sodrugi Longuet iz-
javil, da bo poizkušal na svojo
roko raziskati, kako je prišlo do
upora in kako je bil upor zadu-
šen. Za avstrijsko vladu je sil-

no neprijetno, da ni moglo
sodrugom zabraniti prihoda
Avstrijo, zlasti ne, ker so
ni politiki in ker je social-
tisk mnogo pisal o divjašt-
činah, o obstreljevanju hiš,
terih sploh ni bilo "upora"
in o tem, da je tiral žene
troke pred delavske puške,
se delavci ne mogli braniti
žimu socialistična anketa
vseh, toda pomagati si ne
pokeriti se mora, ker bi
vse obtožbe proti režimu
ljale.

Uverjeni smo, da bo s po-
vanjem naših sodrugov pri-
dan vsa resnica, ki bo svet
kazala, s kakšnimi strašnimi
todi se klerofašizem v
ji bori proti socialni demok-
raciji! Važna je pa ta misel,
mednarodnopolitično, va-
borbi za mir, ker bo znati
težkočila in morda tudi pri-
čila italijansko-srednjeevro-
zaroto proti miru in sporu
med narodi.—D. P.

Mašenje lukenj v fedi-
nem davčnem zakonikuDoločba o "kapitalnih doli-
je bogatinom prinesla 76
lijonov v letih 1925-1929,
vi vladni ekspert

Washington. — Senatski
čni odsek si še vedno bell-
s proračunskim predlogom.
če načinov, kako bi zamaši-
nje, skozi katere uhajajo v
plačevalci dohodninskega
Nižja zbornica ni zamašila.

Določba o "capital gains"
kapitalnih profitih je v
v osnutku, čeprav je stala
750 milijonov samo v letih
1929 po izjavi H. S. Wood-
čunskega izvedenca v dav-
uradu. Pod Mellonovo upra-
zakladni department "vsak
vsak davčni osnutek takoj
je dajal premije na uspešne
kulacije". In ker je bil M-
"največji zakladničar od časa
miltona", je kongres nav-
sprejel, kar mu je zakladni
partment priporočal. Sploh
kongres nič bolji od Mellon-
vseh treh republikanskih
nistracij.

Wood je ilustriral, kako v
davkoplačevalci in spekulat-
hajajo skozi luknje. Primi-
nekoliko zapletena, vendar
kazuje igro tako, da je lah-
zume tudi preprost človek.

Nekdo (ne revež, ampak
timilijonar) ima na primer
lijon letnih dohodkov od in-
cij. Ta milijon je podvržen
nemu dohodninskemu davku
se v novem osnutku stopnja
dviga do 62% na milijonske
hodke. Poleg tega naredi
talist tudi pet milijonov pri-
od prodaje posestva ali pre-
nja, ki je bilo v njegovi po-
nad dve leti. Skupni dohodki
rej znašajo šest milijonov.

Po določbi o kapitalnih pri-
tih pa letni pet milijonov ni
vrženih osebnemu dohodni-
mu davku, ampak korporat-
mu, ki znaša le 12.5%. In
sto da bi znašal njegov do-
ninski davek od teh petih
jonov \$3,150,000, plača po d-
bi "capital gains" le 62%
dasi znaša davek od enega
lijona \$575,100.

Leta 1929 je 513 multim-
narjev prijavilo eno milij-
212 milijonov dohodkov.
60% — \$760,348,000 — je
lo prijavljenih za kapitalne
hodke (profite). Od te vsote
plačali le 12.5% dohodninski
davka.

Med 1925 in 1929, vključi-
oba leta, so bogatini prej-
nad sedem milijard kapita-
dohodkov; nad šest milijard
sti, ki so imeli nad \$100,000
ni dohodkov. Wood je rekel,
ta določba ne zadene skoraj
kogar z manj ko \$30,000 let-
ni dohodki. Velja le za večje
pitaliste in spekulante.

Vlada je samo v omeje-
petih letih izgubila oziroma
lijonarjem poklonila tri
milijarde. Melon je pa za
svojega zakladništva povrnil
poracijam in bogatim nad
milijarde "preveč" vpla-
dohodninskega davka. Nje-
čna poročila so izdelali na
pretkani odvetniki, ljudje, ki
cializirajo, na kak način bi
ljufirali vladu, za kar so plačani.

Wood je senatorjem sug-
tudi amendment za zamaši-
luknje.

Kalifornijski governor Jim Rolph je bolan in nahaja se v bol-
nišnici. Nihče mu ne želi smrti, toda za Mooneyja je več upanja,
če se Rolph umakne.

gije naših priseljencev utelesene v velikanstvu današnje Amerike" in da ta energija, čim se popolnoma oslobodi, bo ogromna sila pri ustvarjanju ameriške kulture.

FLIS.

Avtobusni magnati pričeli z "novim eksperimentom", ki pripomore (?) do odprave krize

New York. — (FP) — Američani so bedasti, ker so izročili vlado Rooseveltu. Če bi jo bili poverili Greyhound Bus liniji, v katero je močno zainteresirana Pennsylvania železnikala družba, pa bi bila dežela morda že iz kri-
pa. V "iniciativi" prekaša ta družbo celo "newdealerje", kar dokazuje njen najnovejši — eksperiment.

Nekdo dobro plačanih uradnikov je prišel na briljantno idejo, da bi se mogoče izplačalo družbi — tudi deželi bi pomagalo! — če uposle na bilih mlade krepke in privlačne fante kot postrežke in jih oblečejo v lepe uniforme. Fantom itak ni treba plačati dosti, en dolar na dan bo zadostovalo poleg uniforme; smodrovali uradniki, ki prejemale letne plače v vsoti petih števil.

"Saj tudi Rooseveltovi gozdar-
ski vojašaki delajo po dolarju na-
dan poleg uniforme", so podpr-
li "odgovorni" moške briljantne
ideje. In Roosevelt je vendar
zmanjšal brezposelnost z dolar-
na-dan-vojašaki. Tako jo bomo
tudi mi, če se eksperiment obne-
se — če se zviša promet na bu-
slih in s tem požene profit kv-
aku.

Pri besedi "profit" so val pe
sluhili. To je važno. Vse
ga je treba gledati, da krepl
fantje v novih uniformah ne b
do zapravljali časa. Čas pome
denar.

Končno so dobro plačani uradniki Greyhound Bus linije zaključili, da v svrhu eksperimenta po 50 balih fantov po delu nima dan, jim dajo lepe uniforme in PETINOSEMESET delo na teden. Poleg tega so tudi odredili, da se nad garžarji na dokončnih postajah uredi stanovalnice za te streljaje.

Ekspertim je sedaj že v ob-
perimentu. Iz New Yorka
Pittsburghja je ena postaja,
ših, iz Pittsburghja v Chica-
drugi ših, ki vzame, če ni
mude, 14 ur. Po sedmih urah p-
čitka nad postajo zopet nazaj
nakar so postreščki prosti 24
Zatem se prične zopet 14 ur
žnje in skrbi za udobnost i-
anžirjev, sedem ur počitka in
pet 14 ur zibanja ter skakan-
v s plinom nasičenem ozrač-
buse

"Če se eksperiment obnese, mo uposilili tisoče mladiče pravi družba. Neki poetično vdahnjeni hudomušnež je "eksperiment" kratil s stilo "Dolar na dan, dolar na dan, lepa uniforma," pri 85-urni tedniku pa ga je poetično vdahnenje minilo. Tudi streščki ga nima jo.

Stavka v Racinu končana

Racine, Wis. — 1200 delav pri J. I. Case Co., ki ima dve varni za farmake stroje, je bilo tridesetno stavko in se nilo na delo zadnji petek, ko družba obljubila, da zviša plače za 15% in delavci, ki so čani od kosa, bodo imeli 48 ur minimalnega zaslužka. Strankarji so zadnji teden glasovali kateri uniji se hočejo pridružiti. Izrekli so se z veliko več za lokalni delavski odbor, ki je samostojen. Družba je priznala odbor, ko je njena kompanija uniila propadla.

Mesarski trust dela imenit
Chicago. — V prvih 18 ted
tega leta so velike klavn
druže napravile toliko pro
da zadostuje za kritje divid
za pol leta.

“Za to razveseljivo situac
v pogledu ‘zasluzka’ je odgo
na splosna zahteva za m
produkte”, pravijo klavniški
gnati. Farmarji so pa mne
kih cen, katere prejemale
norejci, ki so popolnoma v nj
vih krempjih.

Najzanesljivejše dnevne
lavske vesti so v dnevniku "Sveti." Ali jih čitate vsak?

15. julija leta 1927 so razporejali delavci z veliko večjimi zalozami orožja kakor danes in vendar niso šli z njim na cesto. 31. marca 1931. leta se je vse hotelo boriti. Nas so komunisti obkladalci z raznimi očitki in nas proglasili za izdajalce proletariata.

podetaval, in pristavil je svoje opazke. Odgovarjal je jasno. Mesto dolgih popravišamo nekatere nje-
prijateljstvo med razpravo.

Miroljubnost stranke

V oktobru lanskega leta je strankin kongres sklenil in je pozneje strankin svet na dveh

le: "Živela socialna demokracija! Živela svoboda!"

Navzoče eksekutivne organe in sodni dvor je njegova neomajna mirnost in pogumnost do

čarji jo brez izjeme hvalijo. Hansen v N. Y. World Telegramu je označuje kot "edino svoje vrste", Gannett v N. Y. Herald-

ne ljudi — kmete, delavce, učitelje, pisatelje, pesnike, umetnike, revolucijo naše in razne vladajoče dostojanstvenike, vatevši

zadostovalo poleg uniforme, so modrovali uradniki, ki prejemale letne plače v vsoti petih števil.

"Saj tudi Rooseveltovi gozdar-

svojih sejah ponovil: da je za vsestranski mir in pripravljen sodelovati pri vpostavitvi normalnih razmer, kakor tudi pripravljen pobijati vsak poskus državnega udara.

Sledil je izzivalni nastop Heimatschutzja na Tirolskem. Ta je zahteval: odstranitev socialnih demokratov iz deželnih vlad in razpust njihove stranke. S tem je priklopilo razburjenje v delavskih vrstah do vrhunca. Državni pravdnik je med drugim trdil: Wallischev cilj je bilo prelivanje krvi in sovjetska diktatura. Že na Ogrskem je izvrševal zločine. Wallisch pomeni

mu je Wallisch pripomel, da kakem puču ne more bira, pač pa o obrambi zaustave. Nasproti temu Heimwehri dobro pripravljeno puč na Stajersko (13. septembra 1931), o pričaju njihovi tedanji lepaki, s katerimi so provalje za odstavljeno.

poseben program. Tudi če bi ne bilo nobenih dokazov, mora biti usmrčen. On se je nahajal vedno v ozadiju, zaščiten po poslanski imuniteti.

"Nikdar nisem bil kaj drugega kot socialni demokrat"

Sodrug Wallisch je mirno odgovoril državnemu pravniku, da se nikdar ni bil kaj drugega kot socialni demokrat.

Samo cez gospoda ritmoštrusa Sagaja, od katerega bi se lahko pričakovalo več oljke, se pritožuje. Aretiranje je na najgrš način psoval in ravnal z njimi skrajno surovo. Isto je zabeležil tudi sodrug Wallisch v svojih zapisnikih.

Sodružica Wallischeva je uverjena, da jo bodo kmalu spustili iz zaporov. Sodružica, ki je uverjena, da jo bodo kmalu spustili iz zaporov.

rojni dom in kraj, ko se je izselil v Ameriko v starosti 14 let. Življenje v novem svetu se mu je zdelo polno pustolovnih doživljajev. Da se preživi, je kopal jame, nakladal tovore, delal v plavžih, predilnicah, čistil pode in stregel kot natak. Delal in romal je širom dežele in pri tem požrešno čital knjige. Knjige

predava pred tujerodnimi organizacijami o svojih izkušnjah in opazovanjih. (Organizacije, ki želijo slišati Adamiča, naj se obrnejo na Foreign Language Information Service, 222-4th Avenue, New York City. On ostane v New Yorku do 15. marca, od 16. do 19. marca bo v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 20. do 22. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 23. do 25. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 26. do 28. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 29. do 31. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. septembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. oktobra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. novembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. decembra v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. januarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. februarja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. marca v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. aprila v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. maja v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. junija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 10. do 12. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 13. do 15. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 16. do 18. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 19. do 21. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 22. do 24. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 25. do 27. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 28. do 30. julija v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 1. do 3. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 4. do 6. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 7. do 9. avgusta v Scrantonu in Wilkes-Barru, od

zadnjem umiku je predlagal najprej pristati, da se izo-
Frohnleitu in da uberejo
Weiza v Jugoslavijo.
Vprašanje predsednika so-
se čuti krivega, je Wal-
govoril:

za njegove zločine, ki da jih
baje izvršil na Ogrskem, ne bo
nikdar mogel doprinesiti dokazov,
nasprotno je res, da je Wallisch
svoječas na Ogrskem mnogo kr-
voprelitij preprečil. Potem je
rekel dobesedno: "Nimam na-
mena kako stvari tajiti ali pri-
na svobodo. Pozdravlja svoje
stariše in vse soderužice in so-
druge v domačem kraju. Tolaži-
la je svojo sestro, da je ponoš-
na na svojega moža: "Umr! je
kot umre junak, v mnogih srečih
bo ostal njegov spomin kakor
spomin svetnika! Objubila sem
vse, kar je bilo v moji moči, da
so mu nadomestile šolo, ki je ni
imel veliko. Zanimala so ga so-
cialna vprašanja in problemi de-
lavca. Kmalu je poskusil pisa-
teljevati. Revije in časopisi so
začeli sprejemati njegove član-
ke. Priobčil je potem knjigo

21. do 30. marca v Pittsburghu,
od 1. do 11. aprila v Clevelandu,
od 13. do 18. aprila v Detroitu,
od 20. do 30. aprila v Chicagu.)

Da li čitatelj soglaša z čeka-
terimi nazori pisatelja ali ne,
pridobi prav sigurno boljši vpogled
v človeški problem odda-
perimentu, iz New Yorka do
Pittsburghja je ena postaja, en
šiht, iz Pittsburghja v Chicagu
drugi šiht, ki vzame, če ni za-
mude, 14 ur. Po sedmih urah po-
čitka nad postajo zopet nazaj,
nakar so postrežki prosti 24 ur.
Zatem se prične zopet 14 ur vo-

mo tedaj, če je tudi Star-
g kriv.
sem hotel preprečiti pre-
krivi, se mi je očitalo, da
bremser", da zaviram ak-
mna kake stvari naj-
krivati. Kar sem rekel ali kar
sem storil, to tudi pod vsakimi
pogoji odkrito priznam. Svoj
čas, ko sem bil premeščen v Gra-
dec, so mi tukajšnji delavci re-
li, da bi se najprej
mu, da ostanem neomajna in po-
gumna, in to hočem tudi držati!"
To je zgledna, pogumna in
zvesta žena in sodružica.
Po Del. Pol.

"Dynamite", v kateri popisuje
delavske boje v Ameriki. Sle-
dila je knjiga "Laughing in the
Jungle", samoživotopis prise-
ljenca v Ameriki.

gled v človeške probleme odda-
ljenih krajev, ki so toliko pri-
sevali k ustvarjenju Amerike.
Čitatelj bo gotovo soglašal z
Adamičem, da "je mnogo ener-

žnje in skrbi za udobnost pa-
sažirjev, sedem ur počitka in zo-
pet 14 ur zibanja ter skakanja
v s plinom nasičenem ozračju
busa.
"Če se eksperiment obnese, bo-

WATCHDOG

BOARD OF DIRECTORS
 CARL W. WORMAN
 EDWARD F. EVANS, JR.
 DON. ROBERT S. GAGE
 VINCENT L. BUCHHEIT, ATTY.

PHONE NIAGARA 0641

Dawn Patrol
RESIDENTIAL POLICE
 15000 Mack Ave.
 GROSSE POINTE, MICH.

PROTECTION

EFFICIENT **RELIABLE**

Stavka v Racinu končana
Racine, Wis. — 1200 delavcev pri J. I. Case Co., ki ima dve tovarni za farmske stroje, je končalo tritedensko stavko in se vrnilo na delo zadnji petek, ko je družba obljubila, da zviša mezde za 15% in delavci, ki so plačani od kosa, bodo imeli 45c na uro minimalnega zaslužka. Stav-

Kaj mi je bilo enajst let, sem bil že izkoriščen kot zidarski valjenc. S šestnajstimi leti sem bil zidarski pomočnik. Kot 17-

...razumevanje vzro-
pov in v dokaz potrpež-
ni in miroljubnosti social-
istične stranke, je Wal-
med drugim navajal tudi

1917. sem bil v vojni in sem bil odlikovan. Socijalnodemokratski stranki pripadam že od leta 1905. kot redni član. Nikdar nisem bil kaj drugega ko socijalni demokrat. Svoje življenje sem posvetil delavskemu razredu.

na splošna zahteva za mesne
proizvode", pravijo klavniški ma-
gnati. Farmarji so pa mnenja,
da mesarski trust žanje radi niz-
kih cen, katere prejema živ-
činski in mesarski trust.

...delavstvo se
...kaj storiti?
...zastopstvo poštinih

Pogumen do zadnjega diha
Obsodbo je Wallisch sprejel s smehljajem in mirnim dostojanstvom. Njegovi sovražniki so se

Adamičeva knjiga

Zemlja rojstva in otroških let vpliva na človeka z nevzdržljivo privlačnostjo in niti čas niti daljava ne izbrisuje njene-ga čara. Naj je človek še tako dolgo romal po svetu in naj bo še tako uspešen v novi domovini, njegove korenine ostanejo še vedno v stari domovini. Ni to-rej čuda, da se toliko priseljen-cev vsako leto povrača na obisk v stari kraj, in kdor ne more, pač sanja o tem.

Čudno je, da to hrepenenje domačina po stari domovini, radost povratka in ponovnega odkritja starega kraja s stališča človeka, ki se je prilagodil novemu svetu, in razočaranja, ki so s tem neizogibno v zvezi, niso do prav zadnje dobe tvorila predmet danšanje literature in in niso navdahnili pisateljske strune. Preostalo je za našega rojaka Louisa Adamiča, da u-

dari po. In to je storil s takim uspehom, da njegova knjiga "The Native's Return" (Povratak rojaka) si je pridobila vse splošno priznanje širom Amerike. Vodilni ameriški kritiki čarji jo brez izjeme hvalljajo. Hansen v N. Y. World Telegramu je označuje kot "edino svoje vrste", Gannett v N. Y. Herald Tribune piše, da "knjiga globoko vzradostuje dušo", Providence Journal pravi, da je knjiga "sijalen dokument, ki ima v sebi mnogo smeha in mnogo žalosti".

losti, mnogo pravcatega življenja," John Chamberlain v N. Y. Times piše, da je to "knjiga kakršne nismo videli poprej, sveža, ostrá, mila". In tako po reči du so hvalospevi merodajnih kritičarjev.

Ziviljenjske izkušnje Adamič so ga izredno vsposobile k "zopetnemu odkritju" rojstne domovine. Rojen v mali slovenski vasi, sin kmečki, zapustil rojstni dom in kraj, ko se je iselil v Ameriko v starosti 14 let. Življenje v novem svetu se mu je zdelo polno pustolovnih doživetij. Da se preživi, je kopal jame, nakladal tovore, delal plavžih, predilnicah, čistil polje in stregel kot natakak. Delal v romal je širom dežele in pri tem požrešno čital knjige. Knjige so mu nadomestile šolo, ki je imel veliko. Zanimala so ga splošna vprašanja in problemi delavca. Kmalu je poskusil pisati televizije. Revije in časopisi začeli sprejemati njegove članke. Priobčil je potem knjigo "Dynamite", v kateri popisuje delavske boje v Ameriki. Sledila je knjiga "Laughing in the Jungle", samoživiotopis priateljstva v Ameriki.

Po odsotnosti devetnajstih let je končno povrnil v staro domovino, da obišče svoje v Sloveniji. Spremljala ga je njegova mlada žena, tukaj rojena Amerikanka. Prvotno je mislila, da ostane v rojstem kraju par dni, ali na mesto par dni je ostal deset mesecev v stari domovini. Spomini mladosti, materinščina, domačini, domači običaji so priličili k njemu nazaj in ga pridržali z neodoljivo silo. Osupnjen je bil, ko je odkril med navadnim kmečkim ljudstvom bogat zalogo kulture, nakopičeno skozi stoletja. Studiral je njihove narodne pesmi, pravljice, starodavne običaje, naziranja na svet in jih opisal kot "noben Evropejec ali tukaj rojeni Amerikaneec ne bi mogel tega storiti", tako rabimo besede v oceni Henry Seidel Ganbyja v "Saturday Review of Literature". Bister opazovatelj, kot se je Adamič izkazal, on se ni le omejil na rojstno vas. Prepotoval je vso Jugoslavijo. Videl je čar Primorja in mogočnost planin pa tudi borbo za obstanek v oddaljenih vaseh stran od struje moderne civilizacije. Srečal je raznovrstne ljudi — kmete, delavce, učitelje, pisatelje, pesnike, umetnike, revolucijo naše in razne vladajoče dostojanstvenike, vstevitelje kralja samega. Narisal je vrsto izrednih opisov pomebnih osebnosti in njihovega ozadja in dostikrat bistro in neusmiljeno kritiziral socialne, politične in gospodarske razmere v stari domovini.

Povrnili se je zopet "domov" v Ameriko "s čustvom", da bi do dežela, kamor on zares spada. Ali zopetno odkritje stal domovine ni bilo zastoj. Da je njemu, njegovim rojakom vsem ameriškim čitateljem priložnost za globlje spoznavanje bogate dedščine in tradicije, ki priseljenec prinaša s seboj. S tem daje potuje Adamič po Ameriki in predava pred tujerodnimi organizacijami o svojih izkušnjah in opazovanjih. (Organizacije, ki želijo slišati Adamiča, naj se obrnejo na Foreign Language Information Service, 222— Avenue, New York City. Tam ostane v New Yorku do 15. marca, od 16. do 19. marca bo v Scrantonu in Wilkes-Barru, od 21. do 30. marca v Pittsburghu, od 1. do 11. aprila v Clevelandu, od 13. do 18. aprila v Detroitu, od 20. do 30. aprila v Chicagu.)

Da li čitatelj soglaša s našimi nazori pisatelja ali pridobi prav sigurno boljši pogled v človeške probleme oddaljenih krajev, ki so toliko bližje spevali k ustvarjanju Amerike? Čitatelj bo gotovo soglašal s Adamičem, da "je mnogo eno

WATCHING

BOARD OF DIRECTORS
CARL M. WEIDEMAN
EDWARD P. EVANS, JR.
WILL. ROBERT C. SAGE
WILLIAM L. MURPHY.

Dawn Patrol
RESIDENTIAL POLICE
15000 Mack Ave.
GRAND POINTE, MICH.

PROTECTING

RELIABLE

Gentlemen: -

During the recent Tool and Die strike this agency was called upon for several men to protect their property. We were very successful in handling the situation, in fact, two of these companies that employed us during the strike have now appealed to us for under-cover men. These shops realize that a good under-cover man can turn over a lot of information that would be very valuable to their employer. Some Tool and Die shops in the state employ under-cover men the year around and find it very valuable.

are good mechanics with plenty of service in shops. You would simply employ them through this agency and place them on the payroll as any other employee. If a strike is brewing the employer would know who the leaders are from the undercover man, and if anything is being stolen the employer would, undoubtedly, know who the thieves are. If a strike should occur you would be informed daily what the strikers plans are. Our charge for service of this nature would be \$50.00 per month.

We would very much appreciate if you would kindly give this matter your consideration and let us hear from you either by letter or telephone.

Very truly yours,
Ernest G. Brown
DAWN PATROL

pisma, ki kaže, kako vohunska agentura ponuja svojo službo delodajalcem. V tem pismu je ime kongresnika Carla M. Weidemana iz Detroita, ki nastopa za delavstva. Weideman seveda taji, da ima kakšne zveze z vohunskimi službami.

LEONHARD FRANK

KARL IN ANA

Prevedel MILE KLOPČIČ

Lahko bi bila rekla tudi, da je Karl njen mož; ni se ji bilo treba bati, da bi jo ujeli na laži. Zakaj Rihard se tistih osem dni — po preselitvi v velemesto do začetka vojne — ni seznanil z nobenim človekom v tej okolici; niti govoril ni z nikomer. In od takrat so minila štiri leta.

Toda odločalo ni to preudarjanje, ki jo je kot misel naglo spreletalo, marveč njena želja in vse tisto, kar je bila že doživela s Karlom.

Saj je bilo že popolnoma brezpomembno, ali je bil to Rihard. Da ni lagal, to je čutila. Kar je bila doživela in kar je čutila, ni bila laž. Bila je težka, dobra sreča. Kar naj verjamejo vsi, da je njen mož, če sta hotela tako on in sreča. In ona, mar ona ni hotela tega?

Tu je stal on in segel Mariji v roko, popolnoma razumljivo. Stal je kajpada tu in žarel.

O, tudi ona je hotela to. Hotela je. Hotela. ... Ta divji človek, ki je znal biti tako molčeč kot geranije tam na okenski polici! Zato pač, ker je bil tudi on srečen, ker ni bil več sam. Ne več sam! Kako dobro je bilo to! Kako silno, silno dobro! ... Marijin žareči obraz. Resnično, smejala se je in jokala obenem od samega veselja. Življenje je bilo vendarle lepo. Samo tako dolgo je hodilo mimo nje.

Kakor poprej mnogoglasni hrup, tako se je zdaj nenadoma dvigal iz dvorišča mir k tem trem. Nenavadni glasovi so se oglašili, tanki in krhki. Dva dvoriščna muzikanta sta uglaševala svoja dva instrumenta, ki sta ju bila sama izdelala: klavir — smrekov zaboj od rezancev, petdeset centimetrov širok, tipke črno in belo prepleskane — in gosli iz zaboja od cigar.

Kakor je prvi dvignil nežni klavirček na s seboj prineseno klop in ga prestavljal, da bi čvrsto stal, prestavljal previdno, da se ne bi razsul, in kakor je drugi kar se da počasi obrnil gosli, ki so imele nožico kot čelo, ter nožico previdno odprl na klop — tako varno je zvenela tudi muzika.

Velike delovne roke, debeli prsti igravca na klavir, so bile kar prevlekle za klavijaturo. Oba muzikanta sta morala krotiti svojo naravno moč, da se ne bi krhka instrumentka med igro razsula v drobne koščke. Tako sta bila prisiljena, predvajati dobro muziko. Spremljala sta jo s petjem. Sto dvoriščnih stanovalcev je poslušalo. Nobenega glasu. Celo dojenčke je pomirilo. Tudi ti trije v Anini sobi so poslušali. Zvenelo je.

Ko sta prenehala, je zatutil svetlo plavalasi, štiri leta stari fante svojo pesem: "Micka dobila je otroka..." Ni mogel drugače. Muzika ga je bila zgrabila. Tulil je proti nebu na vse grlo. Kaj bi drugega. Pri tem je od navdušenja krillil z rokami in nogami. "A kdo je bil, ne ve."

V

Hišni stanovalci so k temu pomagali. Zanje je bil Karl Anin mož. Otroci so ga klicali za Riharda. Trgovci, pek, mesar so čestitali Ani k vrnitvi njenejga moža, ki je bil proglašen za mrtvega. Bliznji sosedje so pozdravljali zjutraj in zvečer: "Gospod Rihard." Marija je bila "malce zaljubljena" vanj. "Ne preveč." Smela mu je reči ti in Rihard. Vsi so ga imeli za gospoda Riharda. Tudi Ana ga je imela za Riharda. Ne samo imela. Polagoma je postalo to samo ob sebi razumljivo, spremenilo se je v nji čuvstvo.

V tovarno Ani ni bilo treba več hoditi. Njen mož je bil našel delo. Vsako soboto ji je izročil tedensko plačo do poslednjega pfeniga, potegnil nato takoj in vsakikrat hlače više in

Andrew Vidrich (Johnstown):

Cerkniško jezero in okolica

(Nadaljevanje.)

Ne daleč od tu se dviga Križna gora, na katere strmim vrhu je stara romarska cerkev ter velike kmetaki hiši podobno poslopje, ki je nekdanj služilo za župnišče. Sedaj biva v njem le cerkovnik. Zadnjega duhovnika, ki je tu bil pred sto leti, so baje neki iz bližnje Hrvaške došli roparji oropali in ubili. Cerkev je starinška s precej visokim zvonikom, ki pa se na drži cerkve. Kum na Dolenjskem ima slično cerkev.

Ko sem bil še mlad, sem se tudi jaz parkrat udeležil romanja na to goro. Po strmi poti, ki vodi od Steberke, se pride k Sv. Ani, vasi s par hišami, visoko v prelazu, ki drži v Lož. Na levi strani ob strmi stazi (vzne poti do vrha ni) je 14 zidanih postaj križnega pota. Zelo zanimivo je gledati romarje, ki se plazijo po kolenih od postaje do postaje po ostri, kameniti in skoro navpični stazi, mrmrajoči razne molitve. Človek mora biti zelo vztrajen, da zmore po kolenih to precej dolgo in strmo pot. Ljudje pravijo, da tisti, ki omagajo, niso deležni toliko odpuškov ko oni, ki pridejo po kolenih na vrh.

Romarjev pride vsako leto na Križno goro zelo veliko. To božjo pot imajo v čisti zlasti ljudje

otroško iztegnil svojo dlan. Nanjo mu je Ana našla nekaj denarja za njegove potrebe.

Anina postelja je bila dovolj široka za dva. On je spal ob steni. Ona je zjutraj neslišno vstajala in kuhala zajtrk. Kakor je zmerom bilo.

Svojo nemo obljubo je izpolnila: bila je v tretjem mesecu.

Že ji ni dovolil ničesar več dvigati in nositi. Hitel je za delom dol in gor po stopnicah, nosil drva in premog, krompir, ribal sobo.

So ljudje, ki postanejo in so dobri, če se jim dobro godi, in so ženske, ki so neizrekljivo lepe, če so srečne v ljubezni; ki nosijo neprestano ta izžarevajoči, globoki blešč v očeh in obrazu, ki ne more nihče na cesti mimo njega, ne da bi ga videl in občutil.

Ana je bila stokrat na dan blažena, kadar je videla svojega moža, mislila nanj, kadar se je spomnila, kaj je bil rekel, kakor jo je pogledal, kaj je sprejela od njega. Njeno življenje je prepevalo.

Njegova ljubezen je bila viharna in obenem nežna in previdna kot ljubezen matere. Doma, na cesti, v tovarni, na poti zdoma in domov je videl in čutil samo Ano. Njegovo življenje je bila Ana. Njegova kri je imela Anin lik. Miren je bil v tem: ljubila ga je.

Ob večerih je izgotavljal že preizkušeno majhno iznajdbo — izboljšanje avtomatizma stružnice za izdelovanje revolverjev —, ki mu je vrgla nekaj sto mark. Za otroka, ki pride.

To je bilo čisto, sinje jezerce v njem, ta stalna zavest zvečer na poti domov, da bo našel doma Ano. Ta zavest. In če Ana ni našel, če je ni bilo v sobi, je bila vendarle tu. Bila je tu v načinu, kako je stala skodelica poleg plinskega gorilnika, kako je visela ponvica, kako je ležalo njeno šivanje na okenski polici.

Če je potem vstopila, je obsedel in ji sledil s pogledom. Če so nepoviti laski ob njenem čelu zafrfotali v vzgibanem zraku, je bil ves srečen. Ona je čutila vse. Ko je pripravljala večerjo, ga je mimogrede pogladila po glavi in ramah.

"Kje si pa bila, Ana?"

In zvenelo je kakor sama sreča, če je s svojim, njej tako zelo podobnim glasom samo odgovorila:

"Pri čevljarju sem bila. Tako si mislim, Rihard, da bodo tvoji škornji spet kar lepi."

To mu je zvenelo tako, kakor da je rekla: Rajši te imam kot svoje življenje.

Karl jo je imel tisočkrat rajši kot svoje življenje. Njegovo življenje je bilo do njegove vrnitve prazno, večen nemir in bolest osamelosti.

To, da sta pridobila zavest svoje sreče in a tem sedanost, trenutek, globino, notranjo prisrčnost, ki se je v pogledu lahko vsak hip razodela — to je bilo tisto, kar ju je razlikovalo od njunih vrstnikov in ju dvigalo nad nje.

Telesnost, objeme noči sta doživljala v soglasju z notranjo lučjo svoje ljubezni. Zanj ni bilo v tem razdvojenosti. V objemih sta dosegala smisel in višek življenja.

Malenkosti so nosile v sebi celoto. Neizmernost njegove sreče je planila na dan ob kakšni ozki gubi njene pralne obleke, ki je — naznačujoč oblike — lila od pasu čez boke in je bila na bokih od solnce malce obledela.

Govorila nista mnogo. Besede nista imela. Imela sta polni, težki srčni utrip življenja, občuten korak, žareči obraz. Bila sta bogata.

Ana, ta red ljubeča Ana je lahko kar na lepem zagnala svoje šivanje v kot. Tedaj je hkrati z njo vstal. "Aha, pojdiva!"

(Dalje prihoda.)

je iz Kočevskega okraja, iz bližnje Hrvaške doli do Reke in Istre. Slovenci tudi romajo na to goro, posebno mladina jo rada obiskuje. Romarji prenočujejo v barakah, ali pa kar na prostem. Pod krinko pobožnosti se mladi zaljubljeni tu shajajo in si razkrivajo svoje srčne bolesti. Iz teh "pobožnosti" se včas izčim presenečenje, nakar se starši jeze nad sinom ali hčerjo, ki jim je napravila "sramoto". Take in podobne stvari se dogajajo ne samo na Križni gori, temveč na vseh "božjih potih."

Pod to goro ob strmim bregu stoji grad Steberk, ki je bil nekdanj last mogočnih vitezov, ki so se priključili od neke in podjarmili ondoto prebivalstvo. Ta grad je bil zgrajen v davni dobi, kar potrjujejo razni znaki.

Kakor Javornik, tako ima tudi Križna gora votlino pod seboj. Votlina je dostopna vsakemu in je nekaj čudovitega. V njo se pride skozi podoligasto odprtino ob vznožju gore. Tu se odpre nov podzemski svet s krasnim jezerom. Tu človek opazi velikanske naravne galerije. Prostornina je zelo velika in potreben je čoln, ako hočemo priti preko vode, ki je silno globoka. Vse kaže, da si je narava sama zgradila silno velik rezervar v tem podzemskem svetu, ki pa je mnogo višji od jezerske gladine. Vsekakor je to nekaj zbiralnik malih potočkov in studencev z Bloške planote, ki se shajajo nekje pod zemljo in po malem prihajajo zopet

na plan s potokom Steberšica nekoliko nižje pod gradom. Iz Križke jame so prinesli že mnogo okostja velikih medvedov in drugih zveri, katerih starost niso mogli ugotoviti. Okostja so se našla v prah, ko so jih prinesli iz jame na solčno svetlobo. (Znamenitosti te jame je pred nekaj leti obširno opisal Frank Kerže v mesečniku "Čas").

Stopimo iz čolna ter se podajmo peš po gladki in lepi cesti skozi Zirovnico v bližnjo vas Grahovo, kjer se spaja naša pot z deželno cesto, ki vodi skozi vasi ob vznožju Slivniškega pogorja. Po tej cesti se vrši velik promet vse doli do železniške postaje na Rakeku do Prezida in dela Hrvaške, kakor tudi skozi Bloke v Loški potok in v Kočevski okraj, kjer se nahajajo velike parne žage. Na stotine vozov raznega lesa se izvozi dnevno na postajo, odkoder ga razpošiljajo največ v Italijo in preko Trata v razne druge prekomorske kraje. V dopoldanskih urah se pomika voz za vozom kakor nepretrgana dolga veriga. Velika skladišča lesa so skoro v sleherni vasi in trgu in okrog njih gozdovi.

Po teh gozdovih že stoletja poje sekira svojo mrtvaško pesem, a jih še ni uničila. Moderna gojitev drevja ter pogozdovanje je pripomoglo, da so se kljub ostrim sekiri ohranili gozdovi, ki so neobhodno potrebni za življenjski obstanek našim Notranjem.

Na sliki je družina Manny Millerja, starega 60 let, ki je sklenil, da zapusti Ameriko, "korupcije in visokih davkov," in se izseli v Brazilijo. Millerjevi predniki so se izselili v An

Ko sem delal po ameriških gozdovih, sem imel priliko videti brezobzirno uničevanje mladega drevja. V ameriških deških gozdovih iztrebijo le debelo drevje, mladike pa navadno polomijo ali pa zamečejo z večerjem, da se posuše. Navadno sledijo požari, ki uničijo vse z zemljo vred, da ostane gola kamenita puščava. Da na ta način oropajo prihodnjo generacijo narodnega bogastva, za to se zmenijo. Sveti profit jim je vse. Zakon glede pogozdovanja, ki ga je imela stara Avstrija, bi potrebovala tudi Amerika.

Ker smo v Grahovem in nas zanima Slivniško pogorje, se napotimo iz vasi po strmo vzpenjajoči se senčnati stezi med orjaškimi bukvami in po polurni naporni poti nas steza dovede k mali cerkvi Sv. Miklavža. Tudi tu ni nikake vozne poti, le zaraščen breg, nekak samotni in skrit kraj, ki napravlja vtisek, da tu človeška noga ni še mnogo stopala. Po pripovedkah starih, sedaj že pomrlih ljudi, ima za nas interesantno zgodovino za seboj.

Preteklo je že skoro 45 let, ko smo kot dečki pasli živino po širnih slivniških pašnikih. Mnogokrat smo pustili živino samo in jo urezali skoro dobro uro hoda čez goro v strmo globel po zaraščen, skoro nedostopni poti k napol razpadli cerkvi, ki je samevala v tem skritem kotu, daleč stran od človeških bivališč. Ta kraj se nam je jako dopadel. Cerkvenih vrat sploh ni bilo več, bil pa je ohranjen oltar in nekaj zelo starih svetnikov. Ker nismo vedeli njihov imen, smo jim sami dali imena. Srednjemu smo rekli Miklavž, stranskemu Lončarjev Jaka, nekemu drugemu pa Koprivec. Po trhli deski in tramovju smo splezali v "line", kjer sta visela še dva zvonova v malem starinskem zvoniku, prav za prav v prizidku. Zvonili smo, da se je stolpič ali prizidek majal z nami vred in še danes se čudim, ker nismo zleteli z zvonovi vred vsi skupaj doli po strmini.

Pročelje te male cerkvice je sezidano in sestavljeno iz oblikovanega kamena, ki predstavlja razne risbe in figure. Stari ljudje so nam pripovedovali, da je nekdanj tam stal paganski tempelj, katerega so poznejši kristjani spremenili v cerkev. Nedvomno je bil ta skriti kraj zatekališče kristjanov, zlasti v času turških vpadov.

Po desetminutni hoji po strmim bregu dospemo na najvišjo točko Slivnice (1115 m). Na vrhu je nekaki prižnici podobna skala, v katero je vsekanih mnogo imen posetnikov. Nekatere letnice izkazujejo že stoletja. Ste višine se nudi krasen razgled. V jasnem vremenu se vidi Triglav in Julijansko pogorje kakor v sosedščini, z daljnogledom pa se opazijo mesta, vasi in trgi divne Gorenjske. Pred teboj leži Ljubljanski grad in valovita Dolenjska kakor na zemljevidu, le doli proti jugu in sinji Adriji ti zapirajo pogled od Slivnice nekoliko višje gore: Snežnik, Javornik in Nanos, kakor bi ti hoteli zakriti s svojimi vrhovi, da ne bi videl preko njih sramotnega početja vsiljivega tujca — Italijana, ki zatira naše brate na oni strani.

(Dalje prihoda.)

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

Nekaj podatkov o Karl Marx-ovom dvorcu na Dunaju

V poročilih o nad vse junških bojih dunajskega delavstva za svobodo in pravico se je čisto omenjal tudi Karl Marxov dvorec, ki ga je delavstvo branilo do vsake opeke posebej in je bil v bojih po topovskih strelih s Hohe Warte menda tudi zelo poškodovan. Ker si poročila o opisih tega dvorca zelo nasprotujejo, ne bo odveč, če podamo tukaj nekaj avtentičnih podatkov, vzeti po slavnostnem spisu, ki ga je v l. 1930 izdala ob otvoritvi tega doma dunajska občina.

Dom, zgrajen v letih 1926 do 1930, je bil ponos dunajskega delavstva, ki mu je zaradi tega tudi dala ponosno ime velikega Karla Marksa.

Celotna površina tega dvorca znaša 156.027 kv. metrov, od tega je zazidanih 28.751 kv. m. Za prometne, igriščne in vrtno svrhe je bilo zadržanih 127.276 kv. m., tako da je bilo zazidanih samo 18.4%, niti četrtnina ne. Dom leži na tkzv. Hagenwiese v Heiligenstadtu. Čelna fronta je še nekaj daljša kakor en kilometer. Načrt zanj je napravil mestni gradbeni nadsvetnik Karl Ehn. Izdelan je bil dom pod vodstvom arh. ing. Josefa Bittnerja, ko je bil mestni župan s. Karl Seitz in mestni finančni referent s. Hugo Bretnier. Pred domom je 10.480 kv. velik trg, nazvan po Karlu Marksu, na katerega sredi stoji mogočen kip "Sejalca" od kiparja Hofnerja.

Dom ima skupno 1382 stanovanj, med njimi največ s kuhinjo, sobo in kabinetom, t. j. 748.

Poleg tega je imel dom še:

- 2 osrednji pralnici z 62 pralnimimi stojali,
- 2 kopalnici z 20 kadmimi in 30 sprhami,
- 2 otroška vrtca,
- 1 zobno kliniko,
- 1 materinsko posvetovalnico,
- 1 mladinski dom,
- 1 knjižnico,
- 1 poštni urad,
- 1 bolniško blagajno z ambulatorijem,
- 1 lekarno in
- 25 trgovskih lokalov.

Prebivalcev je imel Karl Marksov dom nad 6000.

Umetniških okraskov je bilo malo, kajti graditelji so se ravnali po reku: Edini gospodar umetnosti je potreba, toda poleg omenjenega "Sejalca" so ga kra-

sile še štiri plastike na zidnih kamnih nad glavami napravljene od kiparja Rie predstavljajoče: Svobodo, stvo, Prosveto in Telesno ro. Skozi dom so vodile zvezne ceste, ki so bile pčene z velikimi obloki nad

Dom je bil tako arhitektsko kakor estetično nekak nost, ki si ga bil vesel, če s videl.

Toda danes visi na njem da klerofašistični prapor, visi na Marksovi rojstni hiš lerjevski. Toda, Marksov duh prostosti in svobode, nakosti in pravice — lebo vsem in kliče barbarskim govalcem strah v kosti in v srca:

"Zapreti me moreš, zatre kdar!"

In svetovni proletariati nja borem za svobodo in co, borem proti reakciji barizmu, kajti ves ta prolet ve prav dobro, da "le oni vreden je svobode, ki zanjo je pripravljen m"

Tudi način

Gospod Ocvirk koraka s hnim lesenim konjičkom s po sredi ceste.

"Ježeš, gospod Ocvirk", stavi znanec, "kaj se va zmešalo?"

"O ne", pomežikne "samo slišal sem, da je pr jenost tehten razlog za zakon."

Pomota

Brivec: "Tako se mi zd kor da sem vas že nekoč b"

Gospod: "Pomota — bra na, ki jo vidite na mojem zu, izvira od avtomobilsk sreče."

V JUGOSLAVI

Na Hitrem Ekspresnem Pa

PARIS

APRILA 7.—APRILA 2

MAJA 19.

ILE DE FRANCO

APRILA 14.—MAJA 3

CHAMPLAIN

APRILA 3.—APRILA 2

Znižane cene v vas krajo v Jug

Na poljanah in potih lito vsakiho predložiti agencij

French Line

306 N. Michigan Ave., Chicago

123 S. Third St., Minneapolis

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča del

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, čam knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrva slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in dr

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANST S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vas pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene smerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 So. Lawndale Avenue

Chicago, Ill.

Tam se dolo na željo tudi vas ustrezno pošljete